

Svar på skriftligt spörsmål SSS 112/2022 rd

Svar på skriftligt spörsmål om coronastipendier inom kultursektorn

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 112/2022 rd undertecknat av riksdagsledamot Pia Lohikoski /vänst:

Har de coronastipendier som Centret för konstfrämjande beviljat varit tillräckliga för att underlätta branschaktörernas besvärliga situation, och har stipendierna fördelats på ett jämnt sätt?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Sedan mars 2020 när coronapandemin bröt ut har pandemin drabbat konst- och kulturaktörerna exceptionellt kraftigt. Pandemin har påverkat både olika organisationer och personer som arbetat inom branschen. Framför allt restriktionerna på publika evenemang har avsevärt begränsat eller helt förhindrat organiseringen av teaterföreställningar och andra föreställningar, konserter, filmföreläsningar, olika evenemang och andra publika evenemang. Restriktionerna har gällt i olika delar av Finland under olika tider och i olika former beroende på det epidemiologiska läget i respektive region. Osäkerheten om möjligheterna att ordna publika evenemang har betydligt försvårat verksamheten inom branschen och även inverkat på att publikerna har varit försiktiga med att köpa biljetter och planera att delta i evenemang.

I sammanlagt åtta tilläggsbudgetar har regeringen föreslagit tilläggsfinansiering för konst och kultur i syfte att minska skadorna på grund av covid-19. De första tilläggsbudgetarna bereddes så tidigt som våren 2020 och den sista i början av 2022. Riksdagen har godkänt regeringens propositioner i de föreslagna formerna. Genom tilläggsbudgetarna har en tilläggsfinansiering på sammanlagt 325,1 miljoner euro under undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel anvisats för konst och kultur. I budgeten för 2022 uppgår statsfinansieringen för konst och kultur inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde till sammanlagt 612,477 miljoner euro. Jämfört med det beloppet har tilläggsanslagen med anledning av coronaläget varit betydande.

Både under undervisnings- och kulturministeriets huvudtitel och under arbets- och näringsministeriets huvudtitel har de kreativa branscherna och kulturbranschen understötts framför allt genom kostnadsstöd, evenemangsgarantier och, i början av pandemin, även genom coronastöd som delades ut via Business Finland, NTM-centraler och kommuner. Enligt arbets- och näringsministeriets uppskattning hade sammanlagt ungefär 169 miljoner euro fram till

ingången av 2022 kanaliseras till evenemangs- och kulturbranschen via ministeriets stödsystem. En del av detta sammanlagda belopp berör idrottssektorn. Beloppet kommer att öka när beslut om ersättning för stängning och om evenemangsgaranti 6 fattas under 2022.

Av de coronaanslag på sammanlagt 325,1 miljoner euro som kanaliseras via undervisnings- och kulturministeriet har ministeriet beviljat coronaunderstöd till branschorganisationer, Finlands filmstiftelses biografer, filmproducenter och filmdistributörer. Trots att understöden har betalats till organisationerna har de också använts för att betala ut löner till branschproffs och för andra driftskostnader. Utbetalningen av stipendier och understöd till personer, ensamföretagare och firmanamn inom konst och kultur har kanaliseras till Centret för konstfrämjande. Sammanlagt 131 miljoner euro har anvisats för utdelning via Centret för konstfrämjande.

Under 2020–2022 fick Centret för konstfrämjande sammanlagt närmare 43 500 ansökningar om coronaunderstöd. Antalet positiva beslut var nästan 25 000. Andelen positiva beslut av ansökningarna har varierat. Under den första ansökningsomgången våren 2020 var antalet positiva beslut om stipendier till personer endast cirka 14 procent, medan det under den sjätte ansökningsomgången i februari 2022 var hela 76 procent. Framgångsprocenten för omgångarna har oftast varit 50–88, inbegripet både stipendier till personer och understöd till ensamföretagare och firmanamn. Framgångsprocenten har särskilt berott på beloppet av de anslag som skulle beviljas. Enligt uppgifter från Centret för konstfrämjande har framgångsprocenten generellt sett varit bättre än vid normala ansökningar om stipendium.

Coronastipendierna från Centret för konstfrämjande har dimensionerats så att deras belopp är lika med statens skattefria konstnärstipendier, som uppgick till 2 039,63 euro i månaden under 2022. Det innebär att statens stipendium i månaden är lika stort oavsett om det är fråga om stipendier som avses i lagen om statens konstnärstipendier (734/1969) och som samtidigt med coronastipendier kan betalas ut till ett belopp som motsvarar 545 stipendieår. På så sätt förverkligas jämlikhet mellan dem som beviljas statens konstnärstipendier och dem som beviljas coronastipendier. Genom att dimensionera coronastipendiet till 2 000 euro i månaden har stipendier även kunnat beviljas till fler sökande än i en situation där det månatliga stipendiet var större.

Centret för konstfrämjande har på bred front beviljat coronastipendier till proffs inom olika konstområden, kultur och kreativa branscher. Centret har även beviljat stipendier till branschproffs som vanligen inte är centrets kunder, till exempel diskjockeyer, standup-komiker, anställda inom produktionen och andra motsvarande personer.

I jämförelse av de sökande inom olika konstområden betonas den stora andelen sökande som arbetar på musikområdet. Av alla sökande var andelen 35 procent under 2020 och hela 49 procent under 2021, medan den under 2019 bara var 15 procent av dem som ansökte om statens konstnärstipendium. Sett till antalet beviljades dessutom flest coronastipendier till proffs på

musikområdet: 34 procent av de positiva besluten under 2020 och 47 procent under 2021. Närmare uppgifter om fördelningen av stipendierna efter konstområde framgår av tabellen nedan.

Coronaansökningar och beviljanden vid Centret för konstfrämjande 2020 och 2021 /stipendier									
	ansökningar 2020	beviljanden 2020	% av ansökningarna	ansökningar 2021	beviljanden 2021	% av ansökningarna	ansökningar 2020 2021	beviljanden 2020 2021	% av ansökningarna
musik	2 783	1 470	52,8 %	5 839	4 514	77,3 %	8 622	5 984	69,4 %
bildkonst	1 175	686	58,4 %	1 247	1 001	80,3 %	2 422	1 687	69,7 %
scenkonst	1 007	583	57,9 %	1 155	994	86,1 %	2 162	1 577	72,9 %
multikonst	276	139	50,4 %	1 062	920	86,6 %	1 338	1 059	79,1 %
danskonst	303	186	61,4 %	432	376	87,0 %	735	562	76,5 %
filmkonst	454	261	57,5 %	471	364	77,3 %	925	625	67,6 %
litteratur	596	286	48,0 %	427	343	80,3 %	1 023	629	61,5 %
formgivning	339	188	55,5 %	400	326	81,5 %	739	514	69,6 %
fotokonst	297	153	51,5 %	337	271	80,4 %	634	424	66,9 %
mediekonst	397	160	40,3 %	304	255	83,9 %	701	415	59,2 %
cirkus	162	113	69,8 %	212	194	91,5 %	374	307	82,1 %
seriekonst	176	100	56,8 %	147	120	81,6 %	323	220	68,1 %
konstjournalistik	73	39	53,4 %	62	54	87,1 %	135	93	68,9 %
arkitektur	20	7	35,0 %	14	12	85,7 %	34	19	55,9 %
	8 058	4 371	54,2 %	12 109	9 744	80,5 %	20 167	14 115	70,0 %

Sett till region är antalet sökande av coronastipendier klart störst i Nyland. Från Nyland kom 59 procent av de sökande under 2020 och 2021. Till Nyland hänförde sig 65 procent av de positiva besluten för ansökningar om stipendier under 2020 och 61 procent av alla positiva beslut under 2021.

Ansökningarna om stipendier har utvärderats av expertpaneler och specialsakkunniga på olika områden vid Centret för konstfrämjande. Panelerna har bestått av medlemmar i konstutskotten i förhållande till ansökningstrycket så att antalet utvärderare till exempel från musikområdet har varit störst, eftersom ansökningstrycket har varit högst på musikområdet.

Centret för konstfrämjande är ett statligt ämbetsverk för att främja konst. Centret har även till uppgift att främja kultur till den del det inte hör till någon annan myndighets uppgifter. Centret känner till den logik enligt vilken frilansare och egenföretagare inom kreativa branscher handlar och det sociala trygghetssystemet oberoende av bransch. Även under normala förhållanden är gruppen av sökande stor, men under coronatiden utökades den ytterligare.

Under 2020–2022 fattade Centret för konstfrämjande sammanlagt 43 484 beslut om coronastipendier och coronaunderstöd. Centret har fattat besluten utöver de normala besluten om stipendier och statsunderstöd med iakttagande av de processuella kraven och andra krav som har ställts på statsförvaltningen.

Helsingfors 31.3.2022

Forsknings- och kulturminister Antti Kurvinen